SVENSK

MUSIKTIDNING.

TJUGUFÖRSTA ÅRGÅNGEN.

1901.

SVENSKT MUSIKHISTORISKT ARKIV
1972 / ☆ 3
STOCKHOLM

STOCKHOLM.
Frans J. Huss.
1901.

INNEHÅLL:

Biografier.

Sid.
Anthes, Georg ... 17
Blanc, Eléonore ... 141
Bramsen, Henri ... 42
Briesemeister, Otto ... 101
Carreno, Teresita ... 34
Edström, Liva ... 81
Fürstenberg, Carl ... 109
Gregorowitsch, Charles ... 18
Hallström, Ivar † ... 57
Hellström, Anna ... 150
Herold, Vilhelm ... 65
Holmstrand, Emma ... 118
Håkanson, Hjalmar † ... 102
Lejdström, Carl ... 9
Lindblad, Adolf Fredrik ... 20
Lindblad, Otto ... 1
Marteau, Henri ... 126
Möller, Dagmar ... 25
Paderewski, Ignace ... 59
Puccini, Giacomo ... 149
Reuter, Florizel, von ... 134
Risler, Edouard ... 125
Rubenson, Albert † ... 41
Rundberg, Axel † ... 28
Schneevoigt, Georg ... 18
Sommer, Kurt ... 33
Svedbom, Vilhelm ... 133
Söderman, August ... 49
Tracey, Minnie ... 117
Verdi, Giuseppe † ... 21
Wennerberg, Gunnar (med namn- och notfacsimile) ... 73
Wennerberg, Gunnar † ... 93
Wiehe-Berény, Charlotte ... 110
Wurmser, Lucien ... 141

Dödsfall: Sid. 7, 15, 31, 80, 99, 115, 123, 147, 155.
Dödsfall inom musik- och operavärlden 1900 ... 68

Historia, Estetik, Teknik m. m.

Adolf Fredr. Lindblads kompositioner 34
Chrotta eller Kithara, äldsta tyska strånginstrument ... 3
Gamla och nya Wennerbergsminnen, af Fr. J. Huss ... 102
Giuseppe Verdi, några minnesord, af Anteros ... 26
Gunnar Wennerberg och »Gluntarne» 73
Gunnar Wennerberg och Ad. Fr. Lindblad, af Fr. J. H. ... 111
Källorna till svenska musikens historia, af Tobias Norlind 95, 103, 112, 118, 126, 135, 143, 151.
Mascagnis nya opera »Le Maschere». Mottagandet i Venedig ... 37
Musiklifvet i Vesterås, af A. R. ... 82
Om framåtskridandet i musiken (efter Aug. Reissman) ... 18, 26, 36, 42
Om kammarmusik, af H. Ritter ... 60
Om sångföredrag, af Algot Lange 136, 151
Om Verdis Requiem, af E. Hanslick 144
Operan och operetten i vår tid, af H. K. ... 66
Richard Wagner om »Lohengrin» och »Siegfried» ... 127
Till Verdis minne ... 51
Ur Gunnar Wennerbergs Dagboksanteckningar under en resa i Tyskland och Italien 1851—52 ... 76, 83
Utländsk musikproduktion under förlidet år ... 10
Wennerbergshyllningen och majfesten i Uppsala ... 82

Musikpress, Litteratur, Kritik och Teater.

Från scenen och konsertsalen i hvarje nummer.
Litteratur: sid. 5, 12, 27, 37, 43, 67, 89, 106, 113, 121, 137, 145.
Musikpressen: sid. 4, 12, 27, 37, 43, 52, 61, 67, 78, 89, 105, 113, 121, 128, 136, 145, 153.
Textinnehållet i »Bohème», opera af G. Puccini ... 142
Textinnehållet i Rich. Wagners musikdrama »Rhenguldet» ... 110

Följetong, Musiknotiser, Småplock.

Johann Jakob. Froberger. En gammal musikers växlingsrika lefnad ... 77, 88
Marie Wiecks besök hos Verdi 1883... 67
Paganinis »Carneval» på Tahiti, af M. Hauser ... 12
Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten i hvarje nummer.
Musiknotiser från våra grannland och andra land i nästan hvarje nummer.
Tre gamla musikmästare ... 44, 53, 61

Annonser å sista sidan i hvarje nummer.
Hvarjehanda ... 31, 47
Prenumerationsanmälan ... 3, 150
Rättelser ... 39, 72, 123, 131
Tillkännagifvande ... 92
Vår musikbilaga ... 55, 64, 70

Korrespondens.

Sid.
Musikbref från München af Anteros 104, 120
Musikfesten i Salzburg 5—9 aug. 1901, af G. W. ... 97
Musikbref från Tyskland, af G. W. 11, 154
Operarevy från kgl. hofoperan i Dresden, af G. W ... 51
Operasäsongen i Italien, af Anteros ... 19

Porträtt.

Anthes, Georg ... 17
Blanc, Eléonore ... 141
Bramsen, Henri ... 41
Briesemeister, Otto ... 101
Carreno, Teresita ... 33
Edström, Liva ... 81
Fürstenberg, Carl ... 109
Gregorowitsch, Charles ... 17
Hallström, Ivar † ... 57
Hellström, Anna ... 149
Herold, Vilhelm ... 65
Holmstrand, Emma ... 117
Håkanson, Hjalmar † ... 102
Lejdström, Carl ... 9
Lindblad, Ad. Fr. ... 20
Lindblad, Otto ... 1
Marteau, Henri ... 125
Möller, Dagmar ... 25
Paderewski, Ignace ... 57
Puccini, Giacomo ... 149
Reuter, Florizel, von ... 133
Risler, Edouard ... 125
Rubenson, Albert † ... 41
Rundberg, Axel † ... 28
Schneevoigt, Georg ... 17
Sommer, Kurt ... 33
Svedbom, Vilhelm ... 133
Söderman, August ... 49
Tracey, Minnie ... 117
Verdi, Giuseppe † ... 21
Wennerberg, Gunnar ... 73, † 93
Wiehe-Berény, Charlotte ... 109
Wurmser, Lucien ... 141

Illustrationer.

Chrotta eller Kithara ... 4
Wagner-teatern i Bayreuth ... 93

Musik.

Italiensk folkvisa, solosång med text... 87
Svensk nationalsång, manskvartett ... 5

Musikbilaga.

Musikalbum XIV. Innehåll:

Pianostycken:
Gustaf Hägg: Impromtu-Scherzo,
Theodor Kirchner: Pianostycke,
E. N. Méhul: Menuett.

För en röst med piano:
A. M. Myrberg: »S'en jag dig såg».

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 1. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Vasa 6 19. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 2 Januari 1901. | Expedition: Kungstensgatan 56. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 21:a Årg.

Otto Lindblad.

Namnet Lindblad har i den svenska sångens annaler en dubbel betydelse. Med det strålar emot oss en dubbelstjärna, som ej så snart skall förlora sin glans. Men medan Adolf Fredrik Lindblad vunnit sin storhet som tondiktare på solosångens, visans och romansens, område, så framstår Otto Lindblad förnämligast som skapare af ypperliga kvartetter och körer för mansröster. Då den förre skref sina sånger att med stöd af pianot ljuda i salongen, diktade den senare sina för en studentkrets att klinga i det fria eller i dennas samlingssalar. De ha sedan vandrat vida omkring, och en af dem, »Hymnen till kung Oskar», har i decennier öfver hela landet sjungits som »folksång», både som kungs- och nationalsång. Med den mångstämmiga sångens tilltagande odling på senare tider och den enklare solosångens, visans, tillbakaträdande, ha Otto Lindblads tonsättningar blifvit för vår tids unga släkte mera kända och utförda än hans namnes, om ock denne tondiktare står högre i rang såsom klassisk sångkomponist.

Vår årgångs första nummer för två år sedan illustrerades af A. F. Lindblads porträtt med biografi; redan då hade vi i tankarne att inleda en följande med Otto Lindblads bild och minnesteckning, hvartill sedan en särskild anledning nu gifvits genom det upprop, som i våras utsändes från Lund i syfte att der åvägabringa uppresande af en minnesvård öfver den värderade tonsättaren. Sv. Musiktidning har förut, ehuru längesedan, innehållit utförligare uppsatser om Otto Lindblad, deribland en del af hans outgifna sjelfbiografi; vi inskränka oss derför nu till en kortare minnesteckning, delvis med anförande ur denna, samt med ledning af hans i Nord. Fam.-Bok förekommande biografi af A. L., under hvilken signatur, som bekant, framträder redaktören af denna tidnings första årgångar och författaren till den nämnda uppsatsen om A. F. Lindblad i näst sista årgången.

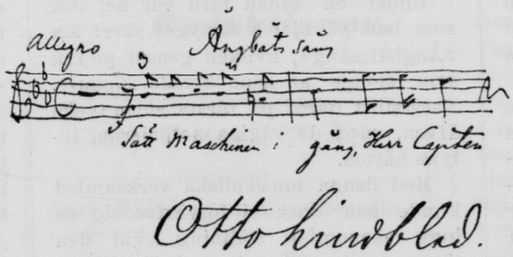

Porträttet, med tonsättarens namnteckning och notfacsimile, efter en ritning af prof. Geskel Saloman, af honom skänkt till Musikhistoriska Museum i Stockholm.

Otto Jonas Lindblad föddes d. 31 mars 1809 i Karlstorp, Jönköpings län, Östra härad, son af komministern C. J. Lindblad och dennes maka, född Chrysander. Sin första undervisning fick han af fadern i hemmet och hade sin fröjd i att på lediga stunder fabricera musikinstrument och öfva jagtens sport. Tio år gammal sändes han till skolan i Vexiö, församlingens stiftsstad, och vann der premium för sedlighet och flit. Han blef 1829 student i Lund och läste der på den filosofiska graden men idkade derjemte musik och sång. Medellös, som han var, måste han för sitt uppehälle mottaga flere konditioner men tog dock 1837 sin kandidatexamen och promoverades 1844 till filosofie doktor. För den »lärda vägen» eller skolmästarens kall egde han ej håg, denna var sedan gammalt riktad åt tonernas konst och särskildt sångens, men några djupare musikstudier idkade han ej. I violinspelet fick han emellertid tillfälle att

utveckla sig, då han under tre år bodde tillsammans med konsertmästaren, den utmärkte violinisten C. M. Lundholm († 1860), från 1832 bosatt några år i Lund, der han gaf soaréer och lektioner i violin, violoncell och piano. Lindblad berömmer honom mycket som lärare och yttrar tillika: »Under den tid jag bodde hos honom förledde han mig till åtskilliga dumheter; sålunda började jag skrifva små flerstämmiga sånger, af hvilka många, tyvärr! gått ut i världen att spöka.» I musiken fann sålunda Otto Lindblad sin käraste och rikaste verksamhet, redan med mera allvar börjad i Vexiö, såsom han sjelf berättar:

»På gymnasium hade jag 2:ne kamrater, Josua Meurling och Christiernin, som också voro entusiaster för musik och sång. Vi sammanträdde vanligen 2:ne gånger i veckan och sjöngo efter gehör visor, sådana som t. ex. »Du med trängtande rop», »Hulda Rosa» etc. och försökte få dem trestämmiga. Äfven petade vi samman trior för violin, flöjt och violoncell. Baron Rappe, som då skulle bli Tegnérs svärson, fick höra oss och bjöd oss hem till sig. Han var en mycket musikalisk man, ägde stort notbibliotek, var virtuos på flöjt och begåfvad med en ovanligt vacker basröst. Med honom fingo vi sjunga kvartetter, och han tog oss ofta upp med sig till biskopsgården, där vi sjöngo för Tegnér, som däraf var särdeles road och blef oss mycket bevågen.» — Om denna trio säger han vidare:

»I Lund blefvo vi snart observerade och kallades det »musikaliska klöfverbladet». Där fanns då ingen ordnad sång, lika litet som i Upsala. På det senare stället fanns likväl en Geijer, som skref sin »Kolaregosse». Hjärtats och känslans språk uttalades af honom. Det var ej tyskt marktschreierei. »Stilla skuggor bredde sig ljuft i kvällen». Hæffner satte våra folkmelodier i 4-stämmig kör och gjorde dem oigenkännliga; man förstod ej hans så kallade grekiska tonarter, man ville ha svenska och man lyckades få det genom Geijer, Crusell och A. F. Lindblad. Sången blef ej längre äppletysk. Snart borttvättade den svenska sånggudinnan det utländska sminket som vanprydde dess kinder. Hon blef frisk och naturlig och sjöng toner ur egen barm, som var rik och varm. Snart lyfte hon sina vingar och flög omkring i den bildade världen. Dess representant blef Jenny Lind för Sverige och Ole Bull för Norge . . .

Rikets andra universitet, Lund, hade ej vilja eller råd till att uppmuntra tonkonsten. Det lefde af latinska glosor, dogmatiska grubblerier och filosofiskt nonsens. . . . Lärarnes åsikt var i allmänhet: det är bättre kunna prata latin (som en papegoja), läsa de klassiska auktorerna på grundspråket, än slösa bort sin tid med att göra bekantskap med en Haydns, Mozarts, Beethovens skapelser, ty sådana höra till servum pecus. Bättre är studera Kant, Fichte, Schelling, Hegel etc. till dess man själf icke vet om »man är eller icke är».

Till Lindblads första offentliga verksamhet som musiker kan räknas hans uppträdande en tid (1836) som orkesteranförare åt ett tyskt operasällskap, som gästade de skånska städerna. År 1838 grundlade han den sångförening, som sedan fick namnet »Lunds studentsångförening». Ekonomisk vinst däraf skördade han icke, och ansökan om ett arvode af 300 kronor för hans arbete med studentsången afslogs. Nödiga inkomster förskaffade han sig på så sätt, att han med sina sångare gaf musikaliska soaréer, vanligen slutande med dans efter af honom spelad eller för flere instrument arrangerad dansmusik. Han gjorde äfven med en kvartett konstresor i landsorten.

Om början af sin kompositionsverksamhet talar Lindblad i sin biografi sålunda: »En vacker vårmorgon stack solen fram och sken genom rutan på en student, som pluggade med sin Cicero och Lindfors' antiqviteter, han sprang upp och fann snart att »vintern rasat ut bland våra fjällar». Snart lyssnade man begärligt till den nya sången, blef af vederbörande perukstockar kriticerad; men det hjelpte ej; man kunde ej förekomma att »vintern rasat» och att sången klingade gladt från Lundagård. Snart var man »glad såsom fågeln i morgonstunden». Detta var ju intet annat än en påminnelse: »nu är våren kommen»; hvarför skulle du tiga då alla himmelens fåglar sjunga?

Vid det första studenttåget till Köpenhamn åtföljde äfven en af mig ordnad mindre sångkör, som gjorde ett oerhördt uppseende; snart blef äfven där lif i sången till följd af den Lundensiska påtryckningen.» Det torde ha varit vid detta tillfälle som hans kör »Fritt må stormarne gå», sång vid framkomsten till Köpenhamn, blef först utförd. På de skandinaviska studentmötena vann Lunds studentkör sitt rykte att vara den bästa i norden. Lindblad hade också tur att finna samt stor förmåga att uppleta goda sångkrafter äfvensom att sedan energiskt upparbeta dem.

Under en sådan färd var det ock som han på själva fartyget skref sin »Ångbåtssång», hvilken genast på rak arm sjöngs af hans öfvade sångare. Facsimilet däraf på första sidan tycks äfven, med de vågiga notlinierna, intyga härom.

Med denna musikaliska verksamhet kunde han dock ej förvärfva sig en lugn ekonomisk ställning. Vid den tiden kunde till och med för akademici i Lund de indräktiga klockartjänsterna i Skånes feta pastorat vara lockande. Lindblad sökte sålunda 1847 och erhöll klockarebefattningen i Mellby, Lunds stift, som han sedan innehade till sin död d. 26 jan. 1864. Sju år förut hade han blifvit ledamot i Musikaliska akademien, den enda utmärkelse som kom honom till del. Hans enka fick af riksdagen 1874 en liten pension.

Om vi i fråga om kvartettsång jämföra den sydsvenske tondiktaren Otto Lindblad med hans samtida upsalienske sångarbroder Gunnar Wennerberg, så träder den senare i förgrunden med sina geniala, storslagna fosterlandssånger, medan den förre gjort sig mest bemärkt genom en glad studentfrisk anda, ett hängifvet natursvärmeri i sina studentsånger, hvilka för öfrigt äro af mångsidig art. En af revisor M. Rystedt utarbetad statistik* visar, att Otto Lindblad af svenska kvartettkomponister är så väl den mest produktive, som ock den mest representative, i det han ensam företräder alla de i nämnda arbete upptagna (13) sångkaraktärerna, och det i följande antal: romanser 17; fosterländska sånger: 7; erotiska, krigs- och jägarsånger, hvardera 6; skämtsånger 4; religiösa 3; sjömanssånger, vår- och danssånger, hvardera 2; dryckesvisor och marscher, hvardera 1; dessutom 9 af obestämd art. Summa 66 kvartetter. Enligt G. A. Feuk, »Otto Lindblad och hans sångare» (1882), hvari äfven reproduktioner och arrangement medräknas, skulle Lindblad ha komponerat 124 sånger, däraf 71 kvartetter och körer med solo, 14 trior, 3 duetter och 36 solosånger.

En hvar känner till och har tjusats af Otto Lindblads förnämsta kvartettsånger, genomandade af ungdoms- och naturfriskhet samt rik känsla, utmärkta af melodisk och rytmisk uppfinning. Af dem må särskildt erinras om följande, upptagna i »Odinslund och Lundagård» samt andra sångsamlingar: kungssången »Ur svenska hjärtans djup», vårsångerna: »Vintern rasat ut bland våra fjällar» och »Glad såsom fågeln», Stridsbön: »Du som världar har till rike», »Naturen och hjertat: »Hör jag forsens vilda fall», Dalkarlssång: »Jag vet ett land», »Orfevs sjöng vid lutans toner», »Ur Ossians dunkla sagovärld» »Till skogs en liten fågel flög», Ångbåtssång: »Sätt maskinen i gång, herr kapten!», »Sångfåglarne» . . . af triorna: Aftonen: »Skogen står tyst», »Fly fågel på silfversky». Bland hans solosånger — hvaraf utkommit 9 häften — det sista med för en röst arrangerade kvartetter — äro mest bekanta »Lifdrabanten och kung Erik», Sjung: »Hvarför skall man tvinga mig att sjunga»

* Sv. M. T. 1883 n:o 19, 20, 22: »Qvartettsången i Sverige».

samt Trollhättan: »Brusande vilda ström», skrifven på fri hand under ett besök vid fallen.

Lindblad ingick 1855 äktenskap med dottern till en af hans äldre vänner i Lund, Emma Andersson, och hade med henne en dotter, hvars död som helt späd han djupt sörjde. Strax efter flyttningen till Mellby angreps han af en sjuklighet som under sista året allt mer tilltog. Tre dagar före sin död fullbordade han sin sista sång »Minnets tempel». Han yttrade då till sin hustru: »Se så Emma! Nu är min svanesång färdig.» Vid hans jordfästning sjöngs bland andra sånger äfven denna af 20 sångare från Lunds studentkår, en välförtjent hedersbetygelse och tacksamhetsgärd.

Prenumerationsanmälan.

Sin 21:sta årgång upplefver Svensk Musiktidning med detta år och anbefaller sig i våra musikvänners åtanke. Behofvet äfven i vårt land af en musiktidning, tillgodoseende den allmänna musikbildningen — ej endast fackmusici af lägre eller högre ordning — är oomtvistligt, och att den plan, efter hvilken Svensk Musiktidning är redigerad, tillgodoser detta behof — nämligen af en populär-instruktiv musiktidning för den musikaliska allmänheten — tyckts bevisas däraf, att ***ingen annan tidning för musik så länge existerat i vårt land eller ens i den skandinaviska norden.*** Några misslyckade företag i den vägen hos oss kunna vi förbigå. Svensk Musiktidning har ej gjort till sin uppgift att hos allmänheten söka tillfredsställa ett lågt begär efter pikanterier och rafflande kritiker; den har ställt sin uppgift högre, afseende att tillgodogöra så väl vår konsthistoria genom ***kontinuerliga uppgifter om operaverksamheten och konsertväsendet*** i hufvudstaden samt genom ***biografiska uppgifter,*** som ock att i det allmänna musikvetandets intresse meddela ***notiser om musikvärldens viktigare tilldragelser*** i in- och utlandet, ***särskildt i Norges, Danmarks*** och ***Finlands*** hufvudstäder, ***instruktiva uppsatser,*** blandade med ***följetongsartiklar, musikpressens*** alster, ***musiklitteratur*** etc., hvarigenom både ***lärorikt och omväxlande innehåll*** erbjudes. ***Fina porträtt*** till biografierna illustrera hvarje nummer.

I det vi frambära vårt tack till dem, som hittills gynnat Svensk Musiktidning med prenumeration, hoppas vi på deras fortfarande intresse för densamma och att de äfven skola rekommendera den åt andra musikvänner.

Svensk Musiktidning *utgifves 1901, såsom förut, två gånger i månaden (utom juli—augusti, »den döda säsongen») till ett pris af* ***5 kronor*** *per år.* ***Muskbilagan,*** *ett* ***Musikalbum af valda piano- och sångstycken,*** *tillfaller endast* ***helårs-prenumeranter.*** *Mindre än hel årgång beräknas efter lösnummer (25 öre).*

På tidningen prenumereras här å ***Expeditionen, Kungstensgatan 56,*** *3 tr., samt i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *prenumereras bäst å* ***posten,*** *då tidningen* ***fortast*** *kommer prenumeranterna till handa.*

Vördsamt anhålles att ***prenumeration*** *må ske* ***så snart som möjligt; vid direkt prenumeration*** *hos* ***Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm*** *(Kungstensgatan 56, 3 tr.), tillsändes tidningen prenumeranten kostnadsfritt* ***genast den utkommit.***

För att spara våra förra prenumeranter besvär vid prenumerations förnyelse, sända vi dem, såsom förut, årgångens första nummer, med anhållan att de som ***icke*** *vidare önska erhålla tidningen ville tillkännagifva detta åt budet eller å tidningsexpeditionen* ***före*** *andra numrets utsändande.* ***Senast*** *när budet kommer med andra numret torde det första återlämnas af dem, som ej förnya prenumerationen; af dem, som därmed fortsätta, torde då* ***till budet prenumerationsafgiften*** *mot* ***kvitto erläggas.*** *Dem, som behålla första numret utan att afsäga sig tidningen, anse vi oss alltså få fortfarande räkna som prenumeranter å densamma.*

Presentkort å tidningen finnas att tillgå å Expeditionen, i musik- och bokhandeln etc.

Vördsammast

Redaktionen.

GODT NYTT ÅR
tillönskas
Svensk Musiktidnings ärade prenumeranter
af
Redaktören.

Chrotta eller Kithara.

Det äldsta tyska stränginstrumentet.
Fynd i en forngraf.

Af dr. Edvard Krause.

»Das Königl. Museum für Völkerkunde» i Berlin, hvars konservator är dr. E. Krause, eger i sin förhistoriska afdelning ett för musikhistorien och instrumentkännedomen oskattbart föremål, nämligen i original ett allemanniskt stränginstrument, en Chrotta eller Kithara från 5—7:de århundradet efter vår tidräkning. En af de få kopiorna af nämnda original är skänkt till musikhistoriska museet i Stockholm och är synligt å den afbildning af detta museum, hvilken meddelades i dubbelnumret för juni månad förra året. Emellertid äro vi nu i tillfälle att lämna en större och tydligare bild af det märkliga instrumentet och tillika en beskrifning öfver fyndet af originalet och platsen därför. Dr. Krause har i tidskriften »Der deutsche Instrumentenbau», utgifven af dr. E. Euting i Berlin, om detta instrument och dess påträffande skrifvit en uppsats som här följer. »I första decenniet af adertonhundratalet hände sig vid Lupfenberge nära Oberflächt i öfveramtskretsen Tuttlingen, Würtemberg, att en arbetare vid uppgräfvandet af lera för tillverkande af tegel stötte på ekplankor, hvilka bildade en väldig träkista. I denna låg ett skelett och flere föremål af trä m. m. Kistan låg i grundvatten under ett stort lerlager, som af människohand med afsikt uppkastats däröfver. Under årtionden blef graffältet, trots offentligt omnämnande af några bland fynden, i vidsträcktare mån obekant och af den lärda världen nästan obeaktadt, till dess år 1846 kapten von Dürrich och dr. W. Mentzel på uppdrag af Würtembergska fornminnesföreningen (Würtemb. Altertumsverein) öppnade alla grafvar de kunde påträffa, omkr. 40, och offentliggjorde resultatet af gräfningarna i nämnda förenings 3:dje årshäfte (Stuttgart 1847). Senare blefvo tillfälligtvis ännu några grafvar påträffade; sålunda för omkring 20 år sedan den utomordentligt rikt utrustade graf, hvilken öfveramtman Schad i Tuttlingen för några år sedan öfverlät åt Kgl. museet i Berlin mot ersättning för uppgräfningskostnaden.

Alla dessa grafvar utmärka sig framför alla öfriga förhistoriska grafvar genom sin rikedom på mer eller mindre väl bibehållna fornsaker af trä. Liken i de flesta grafvarna hvila i träkistor af ek, d. v. s. i efter längden klufna och sedan urholkade ekstammar, somliga till och med i prydligt arbetade hvilorum. Kistan, vid hvilken ofta en stol eller dylikt husgeråd befinner sig, är i många fall omgifven af en stor lår af tre tum tjocka ekplankor, för hvilkas åtkomst man ofta

företagit gräfningar, emedan ekvirket har varit så väl bibehållet, att man kunnat tillverka möbler däraf. Dessa trälårar och ekkistor visa att här förr vuxit ekar, och därtill ansenliga sådana, där nu äro ängar och i högre trakter barrträd. Äfven duktiga bokar måste i äldre tider ha funnits här.

Utom vapen och smycken hos skeletterna funnos nu i och bredvid kistorna och lägerplatsen högst intressanta föremål af trä. En af de rikast utrustade grafvarne var den, som nu tillhör Berlin-museet. Den begrafne låg i ett med svarfvararbete rikt utsiradt och med tak försedt hviloläger på ett lager af mossa, bok- och eklöf; vid fötterna af detta stod en stol eller något liknande, inuti detsamma åtskilliga flaskor, bägare och bronskärl. Bredvid hviloplatsen låg lansen. Allt var omgifvet af en jättestor ekkista. Den begrafne, en man af liten kroppsbyggnad, måtte, att döma af de omgifvande föremålen, ha varit en förnäm man, en sångare och hjälte, tillika säker i dryckjom, något som ju ofta står i förening med sistnämnda egenskaper. Ordningen i hvilken sakerna omkring honom förekommo, var följande: bredvid lägret lansen, vid fötterna af detta stolen, som tillika skulle göra tjänst att hysa för natten undanlagda kläder etc. I själfva bädden en bronsskål, en lerkanna, en stor träflaska, två träbägare och en ljusstake af trä. I bädden låg mellan skelettets knän en större flaska och en skål, båda af trä; vid högra armen låg svärdet och två pilar, på tvären öfver bröstet bågen, af ebenholz, vidare en kam, smycke af metall och pärlor, jemte andra tillbehör och, af högra armen omfattadt, ett stränginstrument. Detta stränginstrument, hvilket här är afbildadt, har formen af en stor stöfvelknekt. Det är med stränghållaren 80 cent. långt och öfverst 21 cent. bredt, förfärdigadt af ek. Instrumentet i sin helhet består af 3 delar; 1 det urhålkade trästycket (kroppen), 2 den därpå fastlimmade skifvan eller locket, 3 det öfre tvärstycket med sex hål. Instrumentet är ihåligt; urhålkningen sträcker sig nedifrån och uppåt genom $^2/_3$ af skänklarne. Instrumentets höjd är $2^1/_2$ cent. Tjockleken hos skifvan eller det öfre locket, som varit pålimmadt, är 3 cent., under det att bottnen, i samma stycke med hufvudkroppen, är något tjockare i midten. Teckningen återgifver instrumentet, en Kithara eller Chrotta (Rotta). Locket företer på gaffelskänklarne en centimeter från deras utgångspunkt, ett par ej så noga symmetriskt gjorda, tvärs öfver dem gående inskärningar, hvilkas ändamål icke är rätt klart. Antingen ha de tjänat såsom ett slags ljudhål eller, hvad som dock är mycket tvifvelaktigt, till genomdragande af en tvärsträng för att åstadkomma den högre oktaven vid anslaget af strängarne. Spännandet af dessa skedde genom fästandet af enkla öglor eller knutar vid den 1 cent. nedåt framskjutande stränghållaren, och själfva spännandet skedde medels sex i öfre tvärbågen anbragta skrufvar. Ungefär 12 cent. från nedre ändan fanns ett enkelt stöd, bock eller stall, hvilket stödde alla sex strängarne och satte dem i förbindelse med det elastiska locket. Bottnen och locket på instrumentet äro flata. Strängarne torde hafva varit tarmsträngar eller åtminstone djurprodukter. Jag sluter till detta däraf att ingenting alls finns kvar af dem lika litet som något af den begrafdes hud eller andra mjuka delar och ej heller något af klädedräkten. Af de animaliska kvarlefvorna äro endast benknotorna bibehållna, medan de vegetabiliska, till följd af luftens fullständiga utestängande genom vattnet

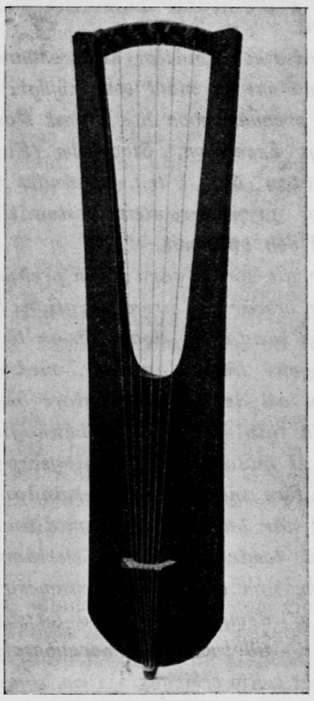

och ofvan liggande lerlager, alla delvis äro ganska bra bibehållna. Hade sålunda strängarne varit af vegetabiliskt ämne, så måste, då för öfrigt alla fornsakerna och kvarlefvorna, till och med de obetydligaste, tillvaratagits med största omsorg, åtminstone något af strängarne ha bibehållits.

Jag nämnde att det här korteligen beskrifna instrumentet är ett unicum: i betraktande af dess fullständighet kan jag väl göra det, ty utom detta existerar endast ett halft dylikt instrument, afbildadt i ofvannämnda årshäfte. Detta har ledt till oriktiga rekonstruktioner, af hvilka vi finna en som textvignett i det nämnda 3:dje häftet af Würtemb. Altertumvereins årsskrift.

Graffältet tillhör troligen 5:te till 7:de århundradet och tillskrifves med rätta alemannerna. Då hittills i fråga om dylika instrument af tyskt ursprung endast kopian efter en gammal, sedan uppbränd miniatyr var bekant och hvilken framställer ett sjusträngadt instrument af något fantastisk form (se Gerbert: De cantu et musica sacra Bd. II. Cythara teutonica), tillhörande 10—11:te århundradet, så kan med allt fog det här framställda instrumentet betecknas såsom det äldsta tyska stränginstrumentet.» — Så långt dr. Krause.

Kopior af detta märkliga musikinstrument finnas, utom i Stockholms musikhistoriska museum, hvilket erhållit sin som gåfva af grosshandlare Claudius i Malmö, äfven i dennes egen instrumentsamling och i Köpenhamns musikhistoriska samling.

Musikpressen.

På Carl Gehrmans förlag har utkommit

för piano, 2 händer:

STOJOWSKI, SIG.: *Sérénade* Pr. 1 kr.

TSCHAIKOWSKY, P.: *Trepak.* Danse russe. 50 öre.

TEILMAN, CHR.: *Mazurka-Impromptu.* 75 öre.

VIVIEN, EDOUARD DE: *Chant sans paroles.* 50 öre.

SANDELS, ELLEN: *Prins Carls marsch,* H. K. H. Hertigen af Vestergötland underdånigt tillegnad. 75 öre.

HOLTZ, VICTOR: *Träsko-polka; Aube de siècle.* Pas de quatre, à 75 öre.

HALLDÉN, BJÖRN: *Zaza.* Pas de quatre 75 öre;

för orgelharmonium:

Album för Orgelharmonium. Häft. 1: 25 valda stycken, arrang. för orgelharm. af Gustaf Hägg. 1 kr.;

för violin:

Violinistens album. Häft. 1: 50 populära stycken för violin solo, försedda med fingersättning och föredragstecken. 1 kr. — Häft. 2: 12 lättare stycken för violin och piano, med fingersättning och föredragstecken. Kr. 1,50;

För flöjt, solo:

Flöjtistens album. Häft. 1: 50 populära stycken. 1 kr.

För en röst med piano:

Barnens visor. 16 små visor med lätt ackompagnement, illustrerade af Nils Kjellberg. 1 kr.

BEDINGER, HUGO: *April-narri* (c—f). Ord af Z. Topelius à 50 öre; — *Drömmeri* (c—f); — *Till mor* (e—fiss).

LAMBERT, HELFRID: *D'ä somlia dar* (g—g); *Önskevisa* (h—e). Ord af Jéremias i Tröstlösa, à 75 öre.

Finland! (e—e). Ord och musik af en Finne. 75 öre.

Fredmans Epistlar kr. 1,50; *Fredmans Sånger* 1 kr. af Carl Mikael Bellman. Musiken arrangerad af prof. E. Drake. Ny reviderad upplaga.

Duett för sopran och alt eller baryton med piano:

SJÖGREN, EMIL: *Ett minne.* 75 öre.

SVENSK NATIONALSÅNG.

(En bland de till förra årets täflan insända.*)

Motto:
Fosterländsk, melodisk, enkel, praktisk.

Marsch-tempo.

Ten. I, II

Bas. I, II

1. Låt svenska folk från hjär-tat gå En en-kel hyllnings-sång För Sverges land, så skönt som få, Så äl-skadt på en gång! Ej nå-gon---stä-des på vår jord Det finns ett bät-tre land, Än här u-ti den hö-ga nord Vår svenska fri-a strand.

2. Den bygd oss född och fostrat har,
Som skänkt oss hem och härd,
I onda som i goda dar
Är den vår kärlek värd.
Och gäller det, — med mannamod
Vi strida för dess väl
Och offra hellre lif och blod
Än bli en annans träl.

3. Gud skydde våra fäders land!
Till honom står vårt hopp.
Med dygd och trohet hand i hand
Där släkten växe opp.
En hvar af oss må hedra det,
Där lefva lugn och säll
I frihet, kärlek, enighet.
Hell, gamla Sverge, Hell!

* Den sång vi här kommit i tillfälle att meddela hör icke till de tio som föredragits framför de öfriga — Sången lämpar sig väl att sjungas unisont.

Körer för blandade röster!

HÄGG, GUSTAF: *Julsång.* Kör med solo och orgel eller piano. Partitur 1 kr.; körstämmor à 10 öre.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit

för en röst med piano:

Adelsköld, Cl.: *Natt och morgon.* Feberfantasier. (c—g). Pr. 75 öre.

Källström, Robert: *Förgät mig ej* (c—f). Tillegn. fru Davida Afzelius. 50 öre.

för 4 mansröster:

Omtyckta Mans-kvartetter: N:o 5 »Lugn hvilar sjön» af H. Pfeil. »En dröm mig tungt omsväfvat», folkvisa. — N:o 6 »Du fagra bäck», folkvisa från Karelen, bassolo med kör. Partitur à 15 öre.

Tidskriften Ljus' expedition har utsändt:

Svensk Sång n:o 47, innehållande för piano: Konstnärsklubbens marsch af E. Widegren, — musiken i forna dagar (den flerstämmiga musiken, forts.) — Innehållsförteckning.

Fredmans Epistlar af Carl Mikael Bellman, med illustrationer af Alf Wallander. Pris 3 kronor.

Pianostyckena på Gehrmans förlag äro alla rekommendabla, särdeles Tschaikowskys och Stojowskys, enklare och lättare äro de öfriga. »Prins Karls marsch» bär ett lyckadt porträtt af prinsen på vignetten. Holtz' dansmusik rekommenderar sig med själfva namnet på den populäre danskomponisten. Album för orgelharmonium, arrangeradt af Gust. Hägg, innehåller en väl vald samling af god musik, saker af Bach, Beethoven, Händel m. fl. klassiker, sånger af Pacius, Collan, Körling etc., alla väl kända. Äfven sammelverken för violin och flöjt hafva godt urval. Gå vi till sångerna, börja vi med »Barnens visor», ypperliga, roande sånger med förträffliga randteckningar på hvarje sida och en lustig vignett, som visar tuppen som sånglärare för kycklingen. De flesta sångerna äro af Noderman och Stange, goda tonsättare i denna stil. Bedingers sånger äro väl skrifna och anslående, särdeles sången »Till mor», som är gripande känslofull. Humoristiska godbitar äro Helfrid Lamberts sånger; tonsättarinnan välbekant från fru Anna Norries visaftnar. Sången »Finland» innehåller i toner en gripande klagan öfver Finlands öde men slutar med orden »Ännu är ej allt förbi». I allvarlig stil är också Sjögrens vackra duett. Fredmans Epistlar och sånger på detta förlag hafva ett i äldre, lämplig stil arrangeradt ackompagnement. Texten utgöres af en eller två versar till hvarje sång. Vacker och stämningsfull är Häggs »Julsång» i samlingen »Körer för blandade röster, med eller utan piano-eller orgel-ackomp.». Vackra körsånger äro också de ofvannämnda på Elkan & Schildknechts förlag, som ytterligare utsändt sånger af Adelsköld och Källström, af hvilka i synnerhet den senares med sitt välklingande ackompagnement förtjänar uppmärksamhet.

Litteratur.

Kyrkosången, sällskapet »Kyrkosångens vänners» årsskrift, utg. af G. T. Lundblad. Årg. II n:o 4. Okt.—dec. Innehåll: Om melodivalet för psalmerna. — Om organistens för-

beredelse. — Ett ord om vespergudstjänsten. — Om psalmsångsöfningarna i skolan. — Från K. S. V:s arbetsfält. — Ändringar i medlemsförteckningen. — Huru skola församlingarna lära att deltaga i kyrkosången? — Litteratur.

Zeitschrift der Internationalen Mutikgesellschaft.

Jahrg. II. Heft. 3. Dec. 1900. Inhalt: Wm. Barclay-Squire (London): Tre giorni son che Nina; Herm. — Abert (Berlin): Eine Nationalhymnen-Samlung; G. Beckmann (Essen): Robert Radecke. — Aufführungen älterer Musikwerke. Vorlesungen über Musik. Nachrichten von Hochschulen, Lehranstalten für Musik und Vereinen. Notizen. Kritischer Anzeiger. Zeitschriftenschau. Eingesandte Musikalien. Neue Kataloge. Mitteilungen der Intern. Musikgesellschaft. Neue Mitglieder. (Verlag: Breitkopf & Härtel, Leipzig).

Från scenen och konsertsalen.*

Kgl. teatern. Dec. 16. 26. BIZET: *Carmen* (Carmen, Michaela, Frasquita, Mercedes: fru Jungstedt, frökn. Karlsohn och Fernqvist, Sjöblom, Hallgren; Don José: hr Bratbost, Escamillo: hrr Lejdström och Forsell, Zuniga, Morales, Remendado, Smugglarhöfdingen: hrr Grafström, Mandahl, Henrikson, Ericson). — 17. BEETHOVEN: *Fidelio* (Leonora, Marcellina: fru Östberg, frök. Karlsohn; Florestan, Don Fernando, Don Pizzarro, Rocco, Jacuqino: hrr Bratbost, Sellergren, Söderman, Elmblad, Strandberg). — 18. BEETHOVEN-konsert. 1. Ouvertyr till »Athens ruiner»; 2. Romans, F-dur, för violin (konsertm. L. Zetterqvist) och ork.; 9:de symfonien. — 19. 1. *Konsertafdelning:* JOH. HALVORSEN: »Vasantasena», orkestersvit, »Bojarernas indtog»; 2. MEHUL: *Josef i Egypten* (Benjamin, en koryfé; fru Jungstedt, frök. Fernqvist; Jakob, Josef, Simeon, Ruben, Naphtali, Dan, Levi, Isaschar, Juda, Sebulon, Gad, Asser: hrr Söderman, Sjöman, Bröderman, Lundmark, Ericson, Malmsjö; Höfvitsmannen: hr Grafström). — 20. WAGNER: *Den flygande holländaren* (Senta, Marit: fruar Lindberg, Strandberg; Holländaren, Daland, Eric, styrmannen: hrr Forsell, Elmblad, Bratbost, Strandberg). — 26. Kl. $^1/_2$ 2 *Vermländingarne;* kl. $^1/_2$ 8 *Carmen.* — 27. THOMAS: *Mignon* (Mignon: frök. Svärdström, 1:a deb.; Philine, Fredrik: frkn. Fernqvist, Edström; Wilh. Meister, Lothario, Laertes, Jarno: hrr Malm, Lejdström, Mandahl, Grafström). — 28. MOZART: *Figaros bröllop* (Grefvinnan, Susanna Cherubin, Marcellina: fru Östberg, fröken Karlsohn, fru Jungstedt. fru W. Strandberg; Grefven, Figaro, Bartholo, Bazil, Antonio: hrr Forsell, Lejdström, Elmblad, Henrikson, Grafström). — 29. MÉHUL: *Josef; Skuggbalett.* — 30. Kl. $^1/_2$ 2 *Vermländingarne;* Kl. $^1/_2$ 8 *Mignon* (Philine: frök. Fernqvist: Lothario: hr Vallgren).

Vasa teatern. Dec. 16—23, 26—30. PLANQUETTE: *Cornevilles klockor;* 26, 30. Kl. $^1/_2$ 2 SIDNEY, JONES: *Geishan* ($^{30}/_{12}$ 224:e gång).

Svenska teatern. Dec. 26. *Vermländingarne* (matiné).

Kungsholms kyrka. Dec. *Matiné* af konsertm. L. Zetterqvist och dir. Alb. Lindström. Biträdande: fru A. Lang, operasångaren Åke Vallgren.

*Denna redogörelse, som vi anse af betydelse för vår konsthistoria, fortsättes såsom förut, hufvudsakligen afseende operan och konsertväsendet i hufvudstaden. Fullständigare rolförteckning lämnas endast då en operas uppförande först nämnes i årgången: sedan angifvas blott viktigare rolbesättningar och personalförändringar.

Beethovens födelsedag firades värdigt på kgl. teatern med uppförande af hans enda opera och största, sista symfoni. »Fidelio» gafs med samma rollbesättning som förra året. Till kören i symfonien hade betydlig förstärkning vunnits från medlemmar af våra stora körsällskap. I solokvartetten sjöngs altstämman af frök. Edström vid första, af fru Afzelius vid andra uppförandet. Kören intog amfiteatraliskt scenen, orkestern innehade sin ordinarie, något utvidgade plats. Det mäktiga verket fick under hr Nordqvists ledning bästa utförande å de båda konserter det utfördes, hvilka inleddes med Beethovens mindre betydande uvertyr till »Athens ruiner» (Festspel af A. v. Kotzebue). Därpå utfördes å första konserten arian »Ah, perfido!» af fru Östberg, å den andra violinromansen i F-dur af hr L. Zetterquist; båda prestationerna af första rang. I en konsertafdelning några dagar senare presenterade sig här för första gången kapellmästaren Joh. Halvorsen vid Kristiania Nationalteater, dirigerande sin orkestersuite »Vasantasena». Herr H., en god dirigent med lugna åtbörder och talangfull tonsättare, skördade lifligt bifall. Suitens tre satser, liksom det följande flerstädes med bifall spelade orkester-stycket »Bojarernes indtåg» äro intressanta kompositioner i nyare stil och karaktäristiskt målande.

Fröken Valborg Svärdström, den unga sångerskan, som, utgången från konservatoriet, sedan väckt uppmärksamhet på konserter, har som Mignon gjort en lyckad debut, framkallande rikt bifall. Rösten är ej stor men vacker, föredraget är smakfullt, men måste framträda med mera styrka på scenen för att fullt höras; framställningen var behaglig, om än väl nordiskt vek för en rätt bild af den sydländska karaktären hos Mignon.

Konserten i Kungsholmskyrkan gafs oss ej tillfälle att bevista.

Musiknotiser

från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Vid förestående uppförande af Humperdincks sagoopera »Hans och Greta» kommer fru Jungstedt och fröken Lindegrén att alternera i Hans' rol, fru Hellström och fröken Hallgren i Gretas.

Musikkonservatorium. Vid den nu afslutade examensperioden ha följande examina aflagts vid musikkonservatoriet:

Organistexamen af eleverna Herman Asplöf, Halfdan Lewerén, Gunnar Nilsson, Otto Sandberg, Hugo Schylander, Josef Steenberg, Ingeborg Ohlin och Gunborg Sandborg samt Ruben Liljefors, icke elev.

Kyrkosångareexamen af eleverna John Cederlund, Martin Oscàr, Otto Ullman, Svea Gummesson och Signe Schilling.

Musiklärareexamen af ofvannämnda Cederlund, Oscàr, Ullman, Gummesson och Schilling samt vidare af eleverna Clara Grimlund, Helga von Heijne, Davida Hesse, Signe Kolthoff samt Preben Noderman, icke elev.

Musikdirektörsexamen af eleven Emil Monthan.

Vid uppvisningar ha 51 musiknummer utförts af 28 manliga och 20 kvinnliga elever, förutom kör och orkester.

Stipendier och gratifikationer ha utdelats till ett sammanlagdt belopp af 3,048 kr. 50 öre, hvarjämte konservatoriets jeton tilldelats eleverna Emil Monthan och Bror Petterson, äfvensom Bergs jeton för elever i organistklassen tillfallit eleverna Herman Asplöf och Gunnar Nilsson.

Om nästa termins början se annonsen å sista sidan.

Södra Teatern invigdes efter långvarig ombyggnad och reparation d. 22 dec. med dramatisk repertoar.

Fröken Valborg Svärdström som d. 27 dec. gjorde sin första scendebut å k. operan som Mignon i operan med samma namn, lär sedan komma att uppträda som Susanna i »Figaros bröllop».

Vigsel förrättades juldagen mellan operasångerskan fröken Hulda Maria Josefina Nordin och skådespelaren vid Vasateatern hr Emil Strömberg.

Mazèrska kvartettsällskapets talrikt besökta sammankomst d. 21 dec. illustrerades af Aulinska kvartettens närvaro, som beredde detsamma en musikalisk högtid genom mästerligt utförande af Stråkkvartett F-dur op. 96 af Dvorak, Beethovens stora stråkkvartett Ess-dur op. 127 och Pianotrio, D-moll, af Franz Berwald. Efter intagen supé spelades af hrr Aulin och Stenhammar Brahms' första sonat för violin och piano, hvarefter ett animeradt samkväm vidtog.

Göteborg. Operettsällskapet på Stora Teatern har under senare hälften af dec. uppfört »Läderlappen», »Lilla helgonet», »Pariserlif» och »Vermländingarne» (matiné). Folkteatern har fortfarande gifvit »Trollkarlen vid Nilen». Filharmoniska sällskapet repeterade d. 11 dec. i Gustavi domkyrka sin första årskonsert med samma solister, dirigent och program (Bachs »Juloratorium» och Gounods »Gallia»).

Från våra grannland.

Kristiania. Dec. 11—26. Musiklifvet har mot slutet af året varit matt. Nationalteatern har haft dramatiskt program samt gifvit ett par föreställningar med konsertafdelning och deklamation. Annandag jul gafs 5:te symfonikonserten under hr Gustav Langes ledning, hvarvid utfördes Schuberts H-moll-symfoni Fantasi för flöjt (hr Ax. Andersen) o. ork. af Briccialdi, Largo af Händel, Saint-Saëns' »Danse macabre» och Tschaikowskys »Ouverture solennelle 1812». Endast Centralteatern har gifvit musikpjeser med fortsatt uppförande af »Fjeldeventyret» och »Resan till Kina».

Helsingfors Dec. 9—26. Teatrarnas repertoar denna tid har hufvudsakligen varit dramatisk. Af pjeser med musik har Svenska teatern d. 22 dec. för första gången uppfört Geijerstams »Stor-Klas och Lill-Klas» (musik af Bj. Halldén), Annandag jul gifvit »Bröllopet på Ulfåsa» och därjämte »Vermländingarne», hvilken pjes äfven upptagits på Folkteatern, som dessutom gifvit »Elfjungfrun» och Nerkingarne».

D. 4—6 dec. gaf pianisten Slavinski 3 konserter. Vid en af de populära konserterna i Societetshuset af Filharm. sällskapet under dir. Kajanus' ledning medverkade framgångsrikt finske pianisten Selim Palmgren, som i utlandet studerat pianospelet.

Vid Musikinstitutets 4:e musikafton utförde pianisten frih. Ax. von Kothen pianokonsert af Dvorak, op. 87; vidare gåfvos violoncellnummer och »Lieder eines Wanderburschen», sånger af Ilmari Krohn.

Filharmoniska sällskapet gaf d. 13 dec. sin 3:e symfonikonsert i universitetssalen med följande program: 1 J. S. Bach: Toccata; 2 Haydn: violoncellkonsert (hr Lennart von Zweigberg) med ork.; 3 Tschaikowsky: Symfoni n:o 5, E-moll. Sällskapet gaf sedan d. 16 sin 3:e folkkonsert. Vid de populära konserterna i Societetshuset under dir. Rob. Kajanus' ledning ha violinisten Zaniboni och pianisten Raoul Pugno medverkat. En finsk »folkvisekonsert» har gifvits af hr Jääskeläinen och d. 25 dec. gaf fru Adée Leander-Flodin konsert i Nicolaikyrkan.

Köpenhamn. Den 11—26. Kgl. teatern har uppfört »Lohengrin» i ny instudering med följande personal: Elsa, Ortrud: fruar Brun och Krarup-Hansen; Lohengrin, Telramund, konungen: hrr Herold, Simonsen, Nissen. Dessutom har denna tid uppförts »Carmen», »Elverhöj» och baletterna »Et Folksagn» samt »Et kostymebal om bord»; för öfrigt rent dramatiska pjeser — Folkteatern uppförde d. 26 dec. »Stor-klas- och Lill-Klas» i förkortad form.

Journalistföreningens föreställning å Kasino d. 5 dec. upptog: 1 Operaensemble, Fidelio—Martha—Mikadon; 2 af skådespelerskan fru Ada Nielsen Söderbergs »Gadens viser» m. m.; 3 sång af fru Math. Jungstedt (fr. Stockholm), Mozart—Alfvén—Weber—Brahms; 4 Offenbachs »Les Bavardes», 2-akts-operett. Å Ceciliaföreningens 1:a konsert, d. 4 dec. gafs Cesar Francs »Les beatitudes», under kapellm. Fr. Rungs ledning. — Den unge norske pianisten Karl Nissen har gjort lycka här å konserter. En sådan gaf han d. 1 dec. biträdd af sin moder fru Erika Nissen och Herman Bang.

Af konserter ha vidare förekommit ett par af de vanliga Palä-konserterna med blandadt vokal- och instrumentalprogram under hr Joach. Andersens ledning samt en konsert annandagen i Kasinos lilla sal med program af stycken ur operor.

Från andra land.

Paris. Stora operan har återupptagit Méhuls »Joseph», som blifvit varmt emottagen. — Opéra Populaire har efter Gounods »Reine de Saba» uppfört Hérolds »Zampa» och Massés »Paul et Virginie». En ny operett, »Mademoiselle George» med musik af Varney har med rätt god framgång gifvits på Variété-teatern. På Odéon har Racines »Phädra» uppförts med musik af Massenet, delvis melodramatisk. En heroisk marsch och förspel till sista akten slogo mest an. En uvertyr af honom till pjesen är längesedan komponerad och bekant.

Frankfurt a. M. Boieldieus sagoopera »Rothkäppchen» har upptagits å härvarande operascen och väckt mycket intresse.

Dödsfall.*

Graben-Hoffman, Gustav, komponist, sångpedagog, professor, f. 7 mars 1820 nära staden Posen, †1900 21 maj i Potsdam. Han kom 1843 till Berlin för att utbilda sig till sångare och sånglärare, studerade sedan hos Hauptman i Leipzig, kom 1858 till Dresden, 1868 till Schwerin, året därpå till Berlin, där han sedan lefvat såsom ansedd sånglärare. Förutom en del sånger (hvaraf »500,000 Teufel» blifvit mycket populär) har han komponerat duetter, körsaker och något pianosaker. Som sångpedagog har han skrifvit »Die Pflege der Singstimme» (1865), »Das Studium des Gesanges» (1872), Praktische Methode als Grundlage für den Kunstgesang» o. s. v. (1874), Solfeggier m. m.

Grove, George, Sir, förtjenstfull engelsk musikforskare, afled under sistl. sommar i London, 80 år gammal. G. var ursprungligen ingeniör och lefde såsom sådan i de engelska kolonierna. Af kärlek till konsten vände han åter till England, deltog verksamt 1855 i grundande af Crystal-Palace-konserterna. Han var den förste direktören för det 1882 upprättade »Royal College of Music». Mycket ansedt är hans »Dictionary of music» (1879—84, 4 band), utmärkt af en mängd självständiga historiska och biografiska artiklar och med ypperliga illustrationer. G. var särskildt Schubert-forskare.

Herzogenberg, Heinrich, von, komponist, f. 10 juni 1843 i Graz, † 1900 d. 11 okt. i Wiesbaden, dit han nyligen flyttat från Berlin. H. var 1862—64 elev vid konservatoriet i Wien, lefde till 1872 i Graz och slog sig 1874 ned i Leipzig, där han 1874 tillsammans med Th. Spitta, Fr. v. Holstein och Alfr. Volkland stiftade Bach-föreningen, hvars ledare han blef. I okt. 1885 blef H. såsom Fr. Kiels efterträdare kallad till Berlin att föreslå en akademisk »mästerskola» för komposition och som direktör för kgl. Musikhögskolans kompositionsafdelning. Som komponist har han särdeles gjort sig bekant genom kammarmusik (pianotrior, stråkkvartetter, kvintett med blåsinstrument, sonater för violin och violoncell med piano), vidare en symfoni i C-moll (1885), Pianosonat op. 32, de fyrhändiga »Allotrio», op. 33, »Deutsches Liederspiel», kantaten »Columbus» och andra körverk.

Krebs-Brenning, Mary, berömd pianist, f. 5 dec. 1851 i Dresden, † 1900 d. 27 juni därstädes. Hon var dotter till hofkapellmästaren, pianisten och komponisten Karl Krebs och modern, Aloisia K.-Michalesi, var en utmärkt altsångerska. Mary Krebs uppträdde redan offentligt vid 9 års ålder och har som pianist gjort talrika konstresor (var 1871 i Amerika, 1880 i Köpenhamn). På senare år har hon sällan låtit höra sig offentligt men utöfvat flitig verksamhet såsom lärarinna.

Senff Bartholf, musikförläggare, redaktör för den bekanta musiktidningen »Die Signale» (Leipzig), som han grundade 1843. Född den 2 sept. 1815 i Friedrichshall n. Coburg. Han afled 1900 d. 24 juni i Badenweiler. Sitt ansedda musikförlag grundade han 1 nov. 1847. S. kom vid unga år till Leipzig som biträde i Kistners musikhandel.

* Genom bristande utrymme under förra året har införandet af dessa dödsfall måst hittills uppskjutas.

Richard Anderssons Musikskola

Vårterminen börjar den 7 Jan. 1901. Anmälningsdag: Lördagen den 5 Jan. kl. 12—2 e. m. Ordinarie mottagningsdagar från och med den 7 Jan. Onsdagar och Lördagar $^1/_2$ 2—$^1/_2$ 3 e. m.

Brunnsgatan 28, tr., Stockholm.

Filialer finnas å Söder och Östermalm.

(G. 103922.)

Hedvig Svensons Musikskola.

Vårterminen börjar Tisdagen den 15 Januari.

Anmälningar mottagas Fredagen den 11 och Lördagen den 12 Januari kl. 12—4 e. m.

i skolans lokal **Tegnérgatan 9, n. b.**

därefter Tisdagar och Fredagar kl. 1—2 e. m. i min bostad Storgatan 46, 2 tr. (andra huset fr. Banérgatan). Telefon Östermalm **3428**.

Prospekt tillhandahålles.

Hedvig Svenson.

Stockholms Musikinstitut,

Brahegatan 7 B, öfver gården 1 tr. upp.

Vårterminen börjar den 7 Januari.

Undervisningsämnen: *Pianospelning* och *Harmonilära.* Anmälningstid: den 4 och 5 Jan. kl. $^1/_2$ 1—$^1/_2$ 3. Efter terminens början mottagnings- och anmälningstid Måndagar och Torsdagar kl. $^1/_2$ 1—$^1/_2$ 2.

För närmare redogörelser tillhandahålles prospekt.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Skandinaviska Pianofabriken,

32 Mäster-Samuelsgatan 32,

rekommenderar

sin tillverkning af utmärkta, af framstående musici vitsordade **Pianinos** och **Orglar** till billiga priser. Full garanti. Goda betalningsvilkor. Begagnade instrument tagas i utbyte. *Begär priskurant.*

J. G. MALMSJÖ

Kongl. Hofleverantör.

Pianofabrik. **GÖTEBORG,** *Etablerad 1843.*

21 första pris bland hvilka **Guldmedalj**

Malmö 1896 och *Stockholm 1897*

"för utmärkta flyglar och pianinos"

ensam bland svenska pianofabriker.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Bekväma afbetalningsvilkor.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** verldsberömda Flyglar och Pianinos.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från I. G. Malmsjö, Kongl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: fr. I. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — **Orglar:** från Mason & Hamlins verldsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,

43 Regeringsgatan 43, Stockholm.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 4—5 e. m.

Kungstensgatan 56, 3 tr.

Tel. Vasa 619. **Frans J. Huss.**

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å expeditionen.

Frankel & Cos *PIANOFABRIK.*

Drottninggatan 38.

Förstklassiga, prisbelönta Pianinon och Flyglar. Äldre tagas i utbyte.

K. Musik-Konservatorium.

Vårterminen 1901.

Inträdessökande

skola anmäla sig **personligen:**

till **Stråk-** och **Blåsinstrument, Harpa** och **Komposition** Månd. den 14 Januari kl. $^1/_2$ 5—6 e. m.,

till **Piano** (såsom hufvudämne) Tisd. d. 15 Januari, kl. 6—$^1/_2$8 e. m.,

till **Sång- och Operaskolan** Torsd. d. 17 Januari kl. 6—$^1/_2$8 e. m.,

till **Orgel** (och piano) Lörd. d. 19 Januari kl. 4—$^1/_2$6 e. m.

För att varda till elev antagen fordras:

1) anlag för musik samt så mycken utbildning i det ämne, i hvilket undervisning önskas, att anlaget tydligt framstår;
2) nöjaktig insigt i musiklärans elementer, svenska språkets läsande och skrifvande samt räkning;
3) ålder af minst 12, högst 20 år; dock må den, som önskar undervisning i Orgel, Sång eller Komposition vinna inträde vid högst 25 års ålder;
4) prestbetyg, utvisande god frejd, läkares intyg om god hälsa samt tillståndsbevis af målsman, hvilka förevisas vid anmälningen.

Företräde till ledig elevplats är beroende af större begåfning hos sökande, med iakttagande af hvad i § 1 af k. reglementet härom är närmare stadgadt.

Elev erlägger vid inträde i Konservatorium inskrifningsafgift med 5 kronor samt terminsafgift med 3 kronor och vid hvarje följande termins början terminsafgift med 3 kronor.

Dessa medel tillfalla stipendiefonden.

Närmare upplysningar, äfven skriftliga, meddelas af Konservatoriets direktör.

Innehåll: Otto Lindblad (porträtt med notfacsimile, efter en teckning af prof. Geskel Saloman, af honom skänkt till Musikhistoriska Museum i Stockholm). — Prenumerationsanmälan. — Chrotta eller Kithara. Det äldsta tyska stränginstrument; fynd i en forngraf (med afbildning). — Svensk Nationalsång, ord och musik. (En bland de till förra årets täflan inlemnade). — Musikpressen. — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Dödsfall. — Annonser.

STOCKHOLM, CENTRAL-TRYCKERIET, 1901.